

**„Roczny raport monitoringowy o stanie realizacji
Strategii Rozwoju Gminy Praszka na lata 2015 – 2025”**

WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Praszka na lata 2015-2025 to program rozwoju społeczno-gospodarczego gminy ujmujący w swych zapisach główne wyzwania i zadania, przed jakimi stoi społeczność lokalna oraz władze samorządowe Gminy Praszka.

Strategia rozwoju jest dokumentem wyznaczającym najistotniejsze kierunki rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Określa wizję, misję, założone obszary i cele strategiczne oraz pola operacyjne, jak również wskazuje na otwarte kierunki rozwoju. Zalecenia Komisji Europejskiej mówią, że każda jednostka samorządowa swoje działania, a zwłaszcza inwestycje finansowane ze środków Unii Europejskiej, powinna podejmować w oparciu o jasno sformułowany plan długofalowego rozwoju.

Budując Strategię Rozwoju Gminy Praszka na lata 2015–2025 przyjęto zasadę, że wszystkie zidentyfikowane kierunki działania powinny realizować zasady podejścia obszarowego, tj. ukierunkowanego na realizację projektów zintegrowanych i partnerskich, inkorporujących korzyści synergiczne, a za rozwój gminy odpowiedzialność ponoszą nie tylko władze samorządowe, ale także inne podmioty, w tym przedsiębiorstwa, organizacje samorządowe i mieszkańcy.

Strategia Rozwoju Gminy Praszka 2015-2025 składa się z części programowej, która zawiera również wskazanie źródeł finansowania, analizę spójności strategii z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu oraz szczegółową procedurę monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii.

Niniejszy dokument opracowany w formie raportu ma na celu wyjaśnienie oraz przybliżenie procesu realizacji zadań przez poszczególne podmioty w ramach przyjętej strategii rozwoju gminy, a także ma przedstawić stopień zaawansowania realizacji tych zadań w 2018 r.

„Roczny Raport” o stanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Praszka na lata 2015-2025 został opracowany na podstawie źródłowych danych pozyskanych:

- z Urzędu Miejskiego w Praszce,
- z jednostek organizacyjnych Gminy Praszka ,
- z organizacji pozarządowych, sołectw oraz innych instytucji.

W „Rocznym Raporcie” o stanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Praszka na lata 2015-2025 za 2018r. podejmowane i podjęte działania w zakresie postanowień ujętych w SRGP zostały zaprezentowane według niżej wymienionych obszarów strategicznych:

- Obszar strategiczny nr 1: Mieszkańcy
- Obszar strategiczny nr 2: Lokalna gospodarka
- Obszar strategiczny nr 3: Infrastruktura i usługi społeczne,
- Obszar strategiczny nr 4: Infrastruktura techniczna i środowisko
- Obszar strategiczny nr 5: Zarządzanie w samorządzie

3.2. Obszar strategiczny nr 1. Mieszkańcy

Tabela 1 Obszar strategiczny nr 1 – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjno- -ne	Podmiot odpowiedzialny	Wykonanie
Szersze wykorzystanie mechanizmu konsultacji społecznych oraz inicjatyw obywatelskich	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – organizacje pozarządowe; – mieszkańcy; 	<p>M-GOKiS - Realizacja statutowo założonej działalności kulturalnej, sportowej z zaangażowaniem dzieci, młodzieży, dorosłych zarówno w obiektach na terenie miasta jak i gminy, w Świetlicach Wiejskich M-GOKiS. Od 2014 roku istniejąca Sekcja Seniorów Panie 50+ powstała z myślą o zintegrowaniu społecznym osób dorosłych w wieku od 50 lat wzwyż. Dla tych osób odbywają się również zajęcia Gimnastyki rehabilitacyjnej w Domu Kultury. W 2018 roku do grupy Pań 50+ dołączyła grupa gimnastyczna Panowie 50+. Ponadto od 2015 roku M-GOKiS organizuje sportowo-edukacyjną imprezę rowerowo pieszą "Szlakiem Wieluńskiej Kolejki Wąskotorowej" - imprezę integrującą mieszkańców Gminy Praszka i powiatu wieluńskiego. W ostatni weekend sierpnia cyklicznie organizujemy „Babie Lato” w ramach imprezy plenerowej Festyn Rodzinny na Placu nad Wyderką – spotkanie integracyjne seniorów z terenu Powiatu Oleskiego i Kluczborka. W 2018 roku rozpoczęto comiesięczne spotkania w ramach Dyskusyjnego Klubu Filmowego w budynku Kina „Polonez” M-GOKiS w Praszce.</p> <p>Środowiskowy Dom Samopomocy - Od początku swojego funkcjonowania otwarty był na współpracę z różnymi szkołami, instytucjami czy osobami chcącymi wesprzeć podopiecznych w formie wolontariatu. W ciągu kilku lat udało się wypracować stałą i ścisłą współpracę z kilkoma placówkami. Od 2016 roku współpracuje z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Praszce, a dokładnie z Szkolnym Klubem Ośmiu, z którego to uczniowie aktywnie włączają się w pracę wolontariuszy na różnego rodzaju wyjazdach, imprezach organizowanych przez naszą placówkę. Od początku naszej działalności współpracujemy z Fundacją PZU. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy z CBO w Opolu może co roku organizować piknik sportowy dla osób z niepełnosprawnością mieszkających na terenie całego województwa opolskiego. Działalność aktywnie wspiera Grupa 50+ działająca przez Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Praszce. Panie z Grupy 50+ wspierają działalność w czasie dużych uroczystości organizowanych w placówce.</p>

Promocja i szersze zastosowanie działań wolontariackich	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - organizacje pozarządowe; - mieszkańcy; 	<p>Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - prowadzone były zaplanowane działania związane z promocją w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” w wyniku czego 10 uczniów z naszych szkół otrzymało nagrody od organizatorów kampanii oraz jedna uczennica została laureatem ogólnopolskim. Stowarzyszenia abstynenckie w swoich działaniach promują zdrowy styl życia poprzez organizację spotkań, w tym było spotkanie prezesów stowarzyszeń abstynenckich i klubów abstynenta z województw śląskiego i łódzkiego w miesiącu sierpniu 2018 roku. Spotkanie odbyło się w naszym Klubie Abstynenta. Stowarzyszenie „Nepsis” zorganizowało w sierpniu 2018 roku integracyjny spływ kajakowy zakolem Warty. Stowarzyszenie „Nasza Szansa” było organizatorem ogólnopolskiego turnieju piłkarskiego drużyn abstynenckich w miesiącu listopadzie na Hali Sportowej „Kotwica”. Ponadto Stowarzyszenie „Nasza Szansa” było organizatorem konkursu poezji, którego zwycięzcy reprezentowali gminę Praszka oraz powiat oleski na ogólnopolskim konkursie poezji abstynenckiej „Zamczysko 2018” w Olsztynie koło Częstochowy. W miesiącu kwietniu odbyła się Konferencja „Trzeźwo w przyszłość” połączona z dniem trzeźwości zorganizowanym przez Stowarzyszenie „Nasza Szansa”. Stowarzyszenie „Nepsis”, chcąc jeszcze lepiej wykonywać swoje statutowe obowiązki, postanowiło poddać się akredytacji, którą prowadzi PARPA i Krajowa Rada Związków i Stowarzyszeń Abstynenckich na podstawie standaryzacji FIO-2018. Po przejściu wszystkich audytów stowarzyszenie otrzymało Certyfikat na lata 2019 – 2021 o spełnieniu wszystkich standardów dla stowarzyszeń abstynenckich. W ramach normalnie prowadzonych działań promocyjnych organizowane są Festyny Rodzinne oraz konkursy i zawody sportowe.</p>
Utworzenie Młodzieżowej Rady Gminy (MRG) wraz z przypisaniem środków finansowych na realizację projektów uchwalonych przez MRG	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - placówki oświatowe; - nauczyciele i uczniowie; 	
Utworzenie Senioralnej Rady Gminy (SRG) wraz z przypisaniem środków finansowych na realizację projektów uchwalonych przez SRG	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - seniorzy; 	

Budowanie konstruktywnego dialogu i klimatu współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi, w tym poprzez wykorzystanie zasobów Urzędu Miejskiego w Praszce (np. powołanie koordynatora ds. organizacji pozarządowych)

1.2.

- Gmina Praszka;
- organizacje pozarządowe;

MGOKiS - Z obiektów Świetlic Wiejskich korzystają bezpłatnie Stowarzyszenia powstałe na terenach niektórych sołectw Gminy Praszka (Szyszków, Strojec, Przedmość).

Muzeum w Praszce - W 2018 roku współpracowało z organizacjami pozarządowymi działającymi tak na polu Gminy Praszka, jak i na obszarze: Powiatu Oleskiego, województwa opolskiego czy ogólnokrajowym. Z wieloma tymi organizacjami współpraca jest kontynuowana już od wielu lat i dotyczy nie tylko pojedynczych wydarzeń, ale opiera się na stałym kontakcie, wsparciu różnorodnych inicjatyw, konsultacjach oraz wspólnie realizowanych celach. Do organizacji tych zaliczają się: Towarzystwo Przyjaciół Praszki, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Praszce, Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, Polskie Towarzystwo Historyczne – Oddział w Radomsku, Stowarzyszenie Młodzi i Waleczni Obywatele, Praszckowskie Towarzystwo Numizmatyczne, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – Oddział w Oleśnie, Opolscy Genealodzy – Koło w Praszce, Wieluńskie Towarzystwo Naukowe. Przykładowe formy współpracy to: współorganizowanie wydarzeń kulturalno-naukowych takich jak: V Praszckowskie Spotkanie Rodzin, XIV Ogólnopolskie i V Międzynarodowe Sympozjum Numizmatyczne, czy IV Sympozjum Regionalistów. Wzajemne współdziałanie z organizacjami pozarządowymi przynosi długofalowe skutki przyczyniając się do aktywizacji lokalnej społeczności w sferze kulturalno-naukowej oraz wzmacniając pozycję muzeum w lokalnej społeczności.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Ganie otwarty jest na współpracę z organizacjami pozarządowymi, które wspierają rozwój naszych podopiecznych. Staramy uczestniczyć się w różnych przedsięwzięciach organizowanych przez te organizacje. Korzystamy z ich zaproszeń na różnego rodzaju plenery czy imprezy. Stale współpracujemy ze Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nadzieja” oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Słonecznik”. Współpracujemy także z Lokalną Grupą Działania „Górna Proсна”, która wspiera twórczość osób z niepełnosprawnością prezentując prace naszych podopiecznych na różnego rodzaju festynach, wystawach. Ponadto przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Ganie od 2014 roku działa Stowarzyszenie na Rzecz Osób Zaburzonych Psychiczenie i Upośledzonych Umysłowo „Nadzwyczajni”, które zostało powołane do życia z inicjatywy pracowników ŚDS-u. W życie Stowarzyszenia zaangażowani są również opiekunowie i rodziny uczestników naszej placówki.

<p>Opracowanie procedur współpracy Gminy Praszka z organizacjami pozarządowymi, w tym w zakresie zabezpieczania środków finansowych na pokrycie kosztów wkładu własnego organizacji pozarządowych na potrzeby realizacji projektów ze środków zewnętrznych</p>	1.2.	– Gmina Praszka;	
<p>Współpraca, w tym z gminami OF KNO, w zakresie tworzenia wspólnej oferty turystycznej w oparciu o tradycję, obyczaje, kulturę, wytwórczość obszarów wiejskich, wydarzenia kulturalne o zasięgu ponadlokalnym</p>	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – Stowarzyszenie OF KNO; – Lokalna Grupa Działania „Górna Proсна”; 	
<p>Organizacja wydarzeń kulturalnych mających na celu integrację mieszkańców oraz budowę poczucia wspólnoty</p>	1.3.	– Gmina Praszka;	<p>Muzeum w Praszcze: gromadzi, kataloguje, opracowuje naukowo, konserwuje, przechowuje oraz udostępnia zabytki naszej przeszłości na wielu płaszczyznach dawnego życia społeczno-gospodarczego. Do najważniejszych działów Muzeum w Praszcze należą Dział historyczny i etnograficzny, które w bezpośredni sposób odnoszą się do dziedzictwa kulturalnego oraz tradycji obszaru. W Dziale Historycznym gromadzone są muzealia dokumentujące dzieje naszej społeczności – tj. różnego rodzaju dokumenty, ordery, odznaczenia, mapy i plany, stanowiące materialne świadectwo minionych lat. Dział Etnograficzny skupia się na zachowaniu tradycji lokalnych, kolekcjonowaniu artefaktów związanych z rodzimymi zwyczajami i obrzędami, wytworów regionalnych artystów nieprofesjonalnych. Swoje ekspozycje muzeum udostępnia zwiedzającym na wystawach stałych oraz czasowych ekspozycjach w naszej jednostce, którym towarzyszą komentarze i interpretacje odnoszące się do prezentowanych obiektów. Pracownicy muzeum prowadzą kwerendy w archiwach, bibliotekach i innych instytucjach naukowych, biorą udział u sesjach, konferencjach popularno-naukowych oraz przeprowadzają wykłady i prelekcje, na których prezentują aspekty dawnego życia naszej lokalnej społeczności. Wyniki badań oraz</p>

opracowania naukowe pracowników Muzeum systematycznie publikowane są na łamach lokalnych wydawnictw m.in. Rocznika Powiatu Oleskiego, Rocznika Wieluńskiego, Grosza itp. W 2018 roku Muzeum w Praszce było współorganizatorem - wspólnie z Burmistrzem Praszki i Panem Robertem Zimnowodą – Radnym Praszki, tablicy umieszczonej w miejscu pochówku Strażników Granicznych RP, żołnierzy PR, Policjanta RP poległych 1.09.1939 roku na terenie Gminy Praszka. Ważnym dla aspektu wielokulturowości jest badanie nad dziejami Praszkowych Żydów. Mają one na celu przywracanie do publicznej pamięci kultury, dziejów, religii mieszkańców pochodzenia żydowskiego. Dzięki tym badaniom oraz ich szerokiej prezentacji pokazuje się pełny obraz dziejów naszej Gminy. Badania te wspomagane są poprzez kontakty z rodzinami ocalałych z Zagłady praszkowych Żydów. W 2018 roku Muzeum w Praszce odwiedziło dwie grupy potomków Żydów z Praszki. Muzeum współpracuje z młodzieżą.

Biblioteka Publiczna w Praszce - Dla mieszkańców i czytelników biblioteki zorganizowano, m.in.:

- spotkania autorskie z podróżnikiem Arturem Zygmuntowiczem oraz Elżbietą Bednarczyk-artystką z Australii, podróżniczką,
- ogólnopolską akcją Narodowe Czytanie Dzieł Polskich Autorów na rynku w Praszce wraz z programem artystycznym i poczęstunkiem – edycja 2018 „Przedwiośnie” S. Żeromskiego,
- przeprowadzono konkurs „Idź wyprostowany wśród tych, co na kolanach” z okazji Roku Zbigniewa Herberta (nagrody książkowe), Jeżycjada - konkurs dla młodzieży szkolnej ze znajomości tematyki książek Małgorzaty Musierowicz,
- wystawy tematyczne związane z wydarzeniami pisarskimi: „All you need is love”, czyli romanse wszech czasów, Strach się bać, czyli w kręgu horrorów i kryminałów, Bestsellery Empiku, Booker dla Olgi Tokarczuk, Poezja - echo z dna serca..., Twórczość literacka lokalnych artystów, Wystawa twórczości poetyckiej Z. Herberta,
- Dzień Pluszowego Misia dla przedszkolaków- głośne czytanie bajeczek, przebieranki, pamiątkowe zdjęcia, zakładki,
- wydano limitowaną serię zakładek i długopisów z logo BPMiG Praszka,
- zorganizowano w formie wystaw i spotkań otwartych:
 - * ogólnopolskie obchody Tygodnia Bibliotek 8-15 maja 2018, hasło: „(DO)Wolność CZYTANIA”, promując czytelnictwo i biblioteki celem podkreślenia roli czytania i bibliotek w poprawie jakości życia, edukacji oraz zwiększanie prestiżu zawodu bibliotekarza i zainteresowania książką szerokich kręgów społeczeństwa.
 - * Noc Bibliotek: edycja 2018, hasło: „RzeczpospoCzyta”
 - * Dzień Języka Ojczystego

		<p>* Dzień Praw Autorskich</p> <p>* program Mała Książka, Wielki Człowiek</p> <p>* akcję „Wakacje z książką „Bierz książkę i w drogę””</p> <p>- realizowano całoroczną akcję Bookcrossing’u, czyli wędrującej książki</p> <p>- organizowano cykl spotkań, wystawy i lekcje biblioteczne związane z obchodami 100-lecia Niepodległości Polski – Polscy Nobliści, Wybitni Polacy, Artyści Polscy</p> <p>W Gminie odbywa się szereg cyklicznych imprez sportowych, organizowane są również cykliczne imprezy o charakterze kulturalnym: w pierwszych dniach maja corocznie obchodzone są Dni Praszki, w czerwcu organizowana jest w Praszce Biesiada Świętojańska, we wrześniu Festyn Rodzinny a w miejscowości Strojec organizowana jest co roku impreza pod nazwą Strojcka Majówka oraz Strojcka Biesiada Ludowa. Ponadto 2 razy w roku w okresie Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia organizowane są kiermasze świąteczne. Czynny udział szkół w kiermaszach świątecznych (występy artystyczne), obchodach świąt państwowych i imprez gminnych np. Biesiada Świętojańska, Gminne Kolędowanie, obchody Święta Niepodległości.</p> <p>SP w Przedmościu - W ramach 100 rocznicy Odzyskania Niepodległości zorganizowane zostało „Patriotyczne Spotkanie Pokoleń” , na które zaproszeni zostali rodzice, dziadkowie i mieszkańcy wsi. Zorganizowana została też wystawa patriotyczna, na której zaprezentowane zostały archiwalne dokumenty, zdjęcia i czasopisma oraz prace dzieci, wykonane dla uczczenia 100 rocznicy. Pasowanie na ucznia klasy I – spotkanie z rodzicami dzieci. Dzień Babci Dziadka – przygotowanie świątecznego spotkania z seniorami. Festyn Rodzinny – występy dzieci i wspólne zabawy z rodzicami.</p>
<p>Rozbudowa, przebudowa instytucji kultury oraz wyposażenie instytucji kultury, w tym na potrzeby rozszerzenia oferty usług czasu wolnego</p>	<p>1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - jednostki pomocnicze gminy – sołectwa; 	<p>Biblioteka Publiczna - Dokonano remontu pomieszczenia centralnego, wyodrębniono pomieszczenie na składnicę akt (w budynku Biblioteki Publicznej w Praszce) zgodne z określonymi przepisami w zakresie archiwizacji i normami bezpieczeństwa</p> <p>- dokonano remontu pomieszczenia całości filii bibliotecznej w Stroju</p> <p>- zainstalowano dodatkową czujkę alarmową, metalowe rolety ochronne w pomieszczeniu składnica akt/gabinet dyrektora w Bibliotece Publicznej w Praszce</p> <p>- dokonano wymianu sprzętu- zakupiono sprzęt komputerowy do Biblioteki Publicznej w Praszce</p> <p>- zakupiono regał, ławeczkę dla dzieci i wyspę zabaw do kącika czytelniczego dla najmłodszych</p> <p>-zakupiono siedziska dla dzieci na lekcje biblioteczne i spotkania autorskie dla dzieci, pomoce dydaktyczne (kredki, farby, edukacyjne art. papiernicze)</p> <p>- zakupiono stół projekcyjny, tablice magnetyczne szklane, baner-statyw informacyjny,</p>

		<p>oczyszczacz powietrza</p> <p>- zakupiono książki nowości wydawnicze (literaturę piękną dla dorosłych, dla dzieci oraz literaturę popularnonaukową) oraz pozyskano dodatkowo środki finansowe z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – w ramach Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”. Dzięki pozyskanej dotacji wzbogaciliśmy nasze zbiory o kolejne ciekawe tytuły.</p>
<p>Promocja korzystania z e-usług publicznych wśród mieszkańców i przedsiębiorców</p>	<p>1.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - jednostki organizacyjne gminy; - jednostki pomocnicze gminy - sołectwa; 	<p>Na zlecenie Gminy Praszka przygotowywane są multimedialne materiały dziennikarskie w jakości Full HD i opublikowane na specjalnym kanale serwisu YouTube pod nazwą „iTV Praszka”. Dostęp do tych materiałów możliwy jest również ze strony internetowej Urzędu Miejskiego w Praszce. Tematem są bieżące sprawy i wydarzenia w Gminie Praszka.</p> <p>Bezpłatna aplikacja Gminy Praszka umożliwia informowanie jej użytkowników o bieżących aktualnościach i ogłoszeniach Urzędu Miejskiego, prowadzenia kalendarza wydarzeń, przekazywania komunikatów i ostrzeżeń z Regionalnego Systemu Ostrzegania, dostęp do iTV Praszka oraz elektronicznego kalendarza wywozu odpadów.</p> <p>M-GOKiS - W Praszce w zakresie działalności kulturalnej i sportowej korzysta ze stale aktualizowanej strony internetowej www.mgokis.praszka.pl, posiada aktywne profile na Facebooku (Kultura oraz Sport) ze stale poszerzającym się udziałem mieszkańców Gminy. Od 2015 roku z inicjatywy Burmistrza Praszki w M-GOKiS powstaje "Informator Gminy Praszka" (nakład: 1,5 tys. egz) rozdawany bezpłatnie, dostępny dla wszystkich mieszkańców, również w wersji elektronicznej na stronie Gminy.</p> <p>Muzeum w Praszce - Kontynuowało swoją działalność w tej sferze poprzez systematyczne rozbudowywanie swojej strony internetowej, na której na bieżąco umieszczane są wszystkie informacje dotyczące nowych wystaw, wydarzeń oraz projektów organizowanych przez Muzeum w Praszce. Ponadto na stronie internetowej zamieszczane są informacje dotyczące zbiorów instytucji oraz archiwalnych wydarzeń. Muzeum w Praszce komunikuje się ze swoimi odbiorcami również poprzez wiadomości e-mailowe, a baza kontaktów jest konsekwentnie powiększana. Muzeum współpracuje również z wieloma centrami informacyjnymi jak: OOL, BIP Gminy Praszka i inne. W roku 2018 Muzeum w Praszce założyło profil na Facebooku, na którym umieszczane są na bieżąco informacje o działalności i wydarzeniach Muzeum w Praszce.</p> <p>ŚDS w Ganie - informacje o placówce przekazywane są za pomocą strony internetowej (sdsgana.pl), mediów społecznościowych oraz za pośrednictwem różnego rodzaju portali, na stronach gminy Praszka i powiatu oleskiego, gdzie na bieżąco podawane są informacje o ważnych wydarzeniach z życia ŚDS w Ganie. Pod koniec 2017 roku nagraliśmy film promujący naszą placówkę, który można zobaczyć na youtube. Ponadto wydaliśmy w 2018</p>

roku ulotki reklamującą nasz ośrodek, które zostały rozniesione po urzędach, sklepach w celu dotarcia do jak największej liczby mieszkańców gmin, których mieszkańcy mogą korzystać z naszego wsparcia.

3.3. Obszar strategiczny nr 2. Lokalna gospodarka

Tabela 2 Obszar strategiczny nr 2 – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Wykonanie
Przygotowanie i promocja terenów inwestycyjnych oraz ich zagospodarowanie poprzez pozyskanie inwestorów	2.1.	– Gmina Praszka;	
Promocja gospodarcza, w tym terenów inwestycyjnych, zgodnie z działaniami zintegrowanej promocji gospodarczej z poziomu OF KNO	2.1.	– Gmina Praszka; – Stowarzyszenie OF KNO; – przedsiębiorstwa i organizacje przedsiębiorstw;	
Budowanie konstruktywnego dialogu i klimatu współpracy między samorządem a przedsiębiorcami	2.1.	– Gmina Praszka; – przedsiębiorcy;	
Wprowadzenie transparentnego systemu przyznawania ulg finansowych i wsparcia pozafinansowego dla nowopowstałych przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw z potencjałem rozwojowym, w szczególności	2.2.	– Gmina Praszka; – przedsiębiorstwa i organizacje przedsiębiorstw;	

generujących miejsca pracy				
Prowadzenie polityki informacyjnej w zakresie możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania przez przedsiębiorstwa	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - przedsiębiorcy; 	Gmina Praszka otrzymuje każdorazowo informacje o spotkaniach i przekazywała do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie jej na stronie Gminy , na tablicy ogłoszeń w Urzędzie oraz bezpośrednio zainteresowanym przedsiębiorcom .	
Rozwój przedsiębiorstw poprzez inwestycje w środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, transfer technologii oraz obecności na rynkach zagranicznych	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> - przedsiębiorcy; 		
Rozwój lokalnej sieci współpracy gospodarczej	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - przedsiębiorcy; - gospodarstwa rolne; 		
Aktywne uczestnictwo w procesach stymulowania przedsiębiorczości w ramach Strategii Rozwoju OF KNO, w tym w zakresie rozwoju działalności eksportowej lokalnych przedsiębiorstw, rozwoju wewnątrz obszarowych sieci powiązań biznesowych i ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - przedsiębiorstwa i organizacje przedsiębiorstw; 		

<p>Rozwój gospodarstw rolnych poprzez inwestycje w środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, transfer technologii oraz poprzez zwiększenie obecności na rynkach zagranicznych, w tym rozwój rolnictwa zamawianego i ekologicznego</p>	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> - gospodarstwa rolne; 	
<p>Prowadzenie polityki informacyjnej w zakresie możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania przez gospodarstwa rolne i na potrzeby rozwoju rolnictwa, w tym w ramach możliwych form wsparcia ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020</p>	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - gospodarstwa rolne; 	<p>Wszelkie informacje dotyczące form wsparcia ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 są podawane do wiadomości poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej Gminy Praszka oraz wywieszane na tablicy ogłoszeń.</p>
<p>Promocja lokalnej przedsiębiorczości, rolnictwa i lokalnych produktów poprzez udział w targach i misjach gospodarczych regionalnych, krajowych i zagranicznych</p>	2.1./2.2.	<ul style="list-style-type: none"> - gospodarstwa rolne; - przedsiębiorstwa i organizacje przedsiębiorstw; - Lokalna Grupa Działania „Górna Proсна” 	

Udostępnianie informacji na temat lokalnego rynku pracy oraz dostępnych instrumentów rynku pracy	2.3.	– Powiatowy Urząd Pracy;	Co miesiąc Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie przekazuje do UM informacje o sytuacji na rynku pracy w powiecie oleśkim oraz w gminach powiatu oleśkiego, w tym w Gminie Praszka.
Rozwój oferty skierowanej do mieszkańców w zakresie szkoleń zawodowych	2.3.	– Powiatowy Urząd Pracy;	PUP w Oleśnie zamieszcza na stronie internetowej informacje dla mieszkańców powiatu oleśkiego dotyczące szkoleń zawodowych dla bezrobotnych.
Rozwój oferty doradztwa zawodowego na poziomie kształcenia gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego	2.3.	– placówki kształcenia gimnazjalnego; – placówki kształcenia ponadgimnazjalnego;	Zgodnie z nową podstawą programową w klasach gimnazjalnych jak i w VII i VIII szkół podstawowych wprowadzone są godziny z doradztwa zawodowego. Ponadto uczniowie klas gimnazjalnych mogą wykazać się wiedza o rynku pracy poprzez udział w konkursie dotyczącym rozwoju zawodowego organizowanym przez PUP i PCPR. Uczniowie klas gimnazjalnych uczestniczyli w zajęciach i warsztatach w zakresie doradztwa zawodowego organizowanych przez Szkoły Ponadgimnazjalne z terenu Powiatu Oleśkiego oraz przez przedsiębiorców.
Wspieranie mobilności zawodowej mieszkańców	2.3.	– Powiatowy Urząd Pracy;	Organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych oraz staży. Udzielanie dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej.
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej	2.1./2.3.	– OWES; – podmioty ekonomii społecznej;	

3.4. Obszar strategiczny nr 3. Infrastruktura i usługi społeczne

Tabela 3 Obszar strategiczny nr 3 – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Wykonanie
Wsparcie opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego	3.1.	– Gmina Praszka;	<p>Wszystkie chętne dzieci w wieku 3-6 lat zostały przyjęte do przedszkoli. Do młodszej grupy oddziałów przedszkolnych w ramach wolnych miejsc były przyjmowane także dzieci 2,5-roczone. Prowadzono zajęcia w ramach „wczesnego wspomagania rozwoju dziecka” przez specjalistów tj. logopeda, oligofrenopedagog, surdopedagog.</p> <p>W Zespole Placówek Specjalnych była zorganizowana 1 grupa przedszkolna obejmująca 4 dzieci z wieloraką niepełnosprawnością intelektualną.</p> <p>W Gminie Praszka działa jeden żłobek niepubliczny – do którego, zgodnie z uchwałą dofinansowujemy do każdego dziecka w wysokości 300 zł miesięcznie. Obecnie żłobek jest na 15 miejsc.</p>
Doposażenie jednostek edukacyjnych w sprzęt i materiały dydaktyczne w tym przede wszystkim do nauki przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, informatycznych i języków obcych oraz kreowania postaw przedsiębiorczych i umiejętności niezbędnych na rynku pracy	3.1.	– Gmina Praszka; – placówki oświatowe;	<p>SP nr 2 - zakup sprzętu TIK w ramach projektu „Kształcenie w młodości , sukces w przyszłości uczniów Gminy Praszka”; oraz tablicy interaktywnej i 2 laptopów ze środków budżetowych ; zakup wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych z rezerwy subwencji budżetowej do nauki fizyki, chemii, geografii, biologii.</p> <p>SP nr 3 - zakup projektora, tablicy interaktywnej, głośników i laptopa w ramach projektu „Ziemia – mój dom”.</p> <p>SP nr 4 - w ramach realizacji projektu Kształcenie w młodości sukces w przyszłości uczniów Gminy Praszka doposażone zostały pracownie w sprzęt i pomoce dydaktyczne służące do nauczania metodą eksperymentu (mikroskopy, lupy, preparaty biologiczne, mikroskopowe, laptop, projektor, tablica interaktywna, atlasy geograficzne).</p> <p>Przedszkole nr 1 – całkowicie zmodernizowano 1 sale zabaw dla dzieci (malowanie ścian, cyklinowanie i lakierowanie parkietu wymiana mebli na nowe certyfikowane, wymiana dywanu), przy wsparciu finansowym Rady Rodziców zakupiono nowe zabawki i pomoce dydaktyczne.</p> <p>Przedszkole nr 2 - organizowanie, wzbogacanie i optymalne wykorzystywanie kącików matematycznych, plastyczno-konstrukcyjnych, badawczo-przyrodniczych i inne) w salach i na zewnątrz przedszkola. Zakup pomocy dydaktycznych w wielu sferach edukacyjnych, wykorzystywanie ich do kształtowania pojęć matematycznych, przyrodniczych oraz zabaw badawczych. Zakup laptopa, oraz materiałów</p>

		<p>dydaktycznych do rozwijania języka angielskiego.</p> <p>SP w Przedmościu - zakup 2 laptopów z oprogramowaniem do sal lekcyjnych. Nauczyciele, prowadząc zajęcia dydaktyczne, dostosowują wymagania do możliwości psychofizycznych uczniów i stosują różnorodne, nowoczesne metody nauczania i wychowania, wykorzystując środki TIK.</p> <p>W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strojcu - zakupiono laptop, pomoce dydaktyczne do pracy indywidualnej z uczniem na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne i rewalidacyjne; pomoce do nauki fizyki i chemii; magnetofon i tablice interaktywne.</p>
<p>Budowanie i realizacja programów edukacyjnych w zakresie kompetencji kluczowych na rynku pracy, wsparcie nauki języków obcych; nauk matematyczno – przyrodniczych i TIK¹ oraz postaw kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, itp. na wszystkich etapach kształcenia</p>	<p>3.1. – Gmina Praszka; – placówki oświatowe;</p>	<p>SP nr 2 – realizacja projektów edukacyjnych z dotacji unijnych w zakresie kompetencji kluczowych na rynku pracy, wsparcie nauki języków obcych; nauk matematyczno-przyrodniczych i TIK oraz postaw kreatywności, innowacyjności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja projektu zajęć pozalekcyjnych i wyposażenia placówki „Kształcenie w młodości sukces w przyszłości uczniów Gminy Praszka” - projekt zajęć pozalekcyjnych „naukowych wycieczek i działań „Odkrywczy sekretów nauki” - „Sztuczna inteligencja- nauka programowania w kl. I-III - Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych pn. „Bioróżnorodność Opolszczyzny z lotu ptaka” oraz wzmocnienie infrastruktury edukacji ekologicznej <p>SP nr 3 - współpraca z PKO BP – SKO, program ma na celu rozwijanie kompetencji kluczowych na rynku pracy, a przede wszystkim przedsiębiorczości, kreatywności, oszczędności, TIK (bankowość elektroniczna), innowacje pedagogiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Matematyka na co dzień - Use is of forget it! Używaj albo zapomnij! - Eko edukacja to społeczna akcja - Kolorowy świat książek - Mali podróżnicy – poznajemy Anglię, Szkocję, Walię i Irlandię Północną - Cieszymy się czytaniem - Express yourself In English! <p>-rozwijanie postaw kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości na wszystkich etapach kształcenia poprzez uczestnictwo w zajęciach dodatkowych z języka angielskiego, matematyki, przyrody, wokalnych, tanecznych, plastycznych, sportowych oraz TIK (tworzenie strony internetowej, fanpage na facebooku i bloga szkolnego)</p> <p>-propagowanie postaw ekologicznych poprzez działania tj. zbiórka plastikowych</p>

korków, baterii, makulatury, sprzętu elektronicznego

-Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Kształcenie w młodości sukces w przyszłości uczniów w Gminie Praszka” dla uczniów gimnazjum

-Rozwijanie postaw kreatywności w ramach współpracy z Fundacją Orange (warsztaty, projekty, nauka poprzez zabawę)

SP nr 4 - organizacja zajęć wyrównawczych dla dzieci z trudnościami, jak również i dla uczniów uzdolnionych z: j. polskiego, j. angielskiego, matematyki, przyrody, informatyki

- organizacja zajęć prowadzonych metodą eksperymentu, koło przyrodnicze

- organizacja zajęć specjalistycznych, których celem jest niwelowanie wad: zajęcia logopedyczne, korekcyjno – kompensacyjne, rozwijające kompetencje społeczne, zajęcia z pedagogiem, psychologiem

- realizacja projektu Cyfrowobezpieczeni poprzez organizację warsztatów dla uczniów, edukację rodziców, spotkania z funkcjonariuszami Policji, konkursy plastyczne, gazetki

- organizacja przez uczniów gry terenowej z okazji 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości

- udział uczniów w żywej lekcji historii

- realizacja projektu Bakcyl (bankowcy dla edukacji finansowej młodzieży), którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy finansowej młodzieży

ZSP w Strojcu - prowadzenie zajęć dodatkowych z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (matematyka, przyroda, zajęcia komputerowe, język angielski)

- Koło dziennikarskie SUCHAREK,

- Projekt Odkrywcy sekretów nauki

- Program „Bezpieczna+”

SP Kowalach - Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Kowalach obsługują urządzenia cyfrowe oraz sprzęt informatyczny. Wykorzystywane są wcześniej zakupione tablice interaktywne, zamontowane w czterech salach lekcyjnych dla wszystkich przedmiotów nauczania, podczas realizacji programów profilaktycznych, uroczystości szkolnych, zabaw. Nauczyciele korzystają z drukarek, fotograficznych aparatów cyfrowych, kamer, tablic interaktywnych, projektorów, multibooków, tabletów. Wykorzystują narzędzia cyfrowe w nauczaniu przedmiotowym, w tym z programów i aplikacji wspomagających nauczanie, z dydaktycznych serwisów internetowych w zakresie kształcenia kompetencji kluczowych na rynku pracy, jako wsparcie nauki języków obcych, na przedmiotach matematyczno- przyrodniczych, także w trakcie zajęć prowadzonych z

uczniami z niepełnosprawnościami oraz w kształceniu informatycznym. Nowe metody kształcenia z wykorzystaniem technik informacyjnych i komunikacyjnych pomagają na wykorzystanie zasobów dydaktycznych dostępnych w Internecie. Wszyscy uczniowie i nauczyciele w szkole mają komputery z dostępem do Internetu. Tablica interaktywna stała się nieodzownym narzędziem wykorzystywanym przez nauczycieli wszystkich przedmiotów w klasach IV-VIII. Nauczyciele prowadząc zajęcia dydaktyczne dostosowują wymagania do możliwości psychofizycznych uczniów i stosują różnorodne, nowoczesne metody nauczania i wychowania, wykorzystują środki ICT otrzymane w ramach uczestnictwa w projektach unijnych i zakupionych z budżetu szkoły, stosują eksperyment, pokaz, bezpośrednią obserwację w środowisku naturalnym wspomagające proces dydaktyczno-wychowawczy.

SP w Przedmościu - Wdrożenie innowacji pedagogicznej w oddziale przedszkolnym „Z legendą przez Polskę”. Innowacja miała na celu kształtowanie postaw czytelniczych i zamiłowania do literatury, rozwijanie możliwości artystycznych dziecka oraz kształtowanie postaw patriotycznych poprzez poznanie historii i legend ojczystych. Na zakończenie innowacji dzieci przygotowały książkę autorską na V Konkurs dla przedszkolaków „Ja też potrafię – dziecięcy świat wyobraźni w książeczce autorskiej”. Szkoła współpracuje z BS w Praszcze – prowadzona jest systematycznie Szkolna Kasa Oszczędności, która ma na celu rozwijanie przedsiębiorczości, systematyczności, oszczędności. Dzieci z klasy II realizują program „Od grosika do złotówki”. Tematyka projektu koncentruje się wokół podstawowych pojęć dotyczących finansów i przedsiębiorczości (pieniądze, zarabianie, racjonalne wydawanie pieniędzy, oszczędzanie, inwestowanie). Dotyczy także szeroko pojętego bezpieczeństwa, trafnego przewidywania i sposobów unikania różnych ryzyk.

Publiczne Przedszkole Nr 1 - W roku szkolnym 2017/2018 wszystkie dzieci objęto nauką języka angielskiego. Podczas codziennej pracy z dziećmi realizowany jest zestaw programów przyjmowanych do realizacji w danym roku szkolnym są stwarzane takie sytuacje aby mogły rozwijać swoją aktywność twórczą kreatywność bazując na rozwoju kompetencji kluczowych.

Publiczne Przedszkole nr 2 - Udział w programach takich jak „Czyste powietrze wokół nas”, „Wiem, Czuję, rozumiem- wychowanie do wartości”, „Mały Artysta”, Innowacja logopedyczna, „Program czytelniczy dla dzieci młodszych”, „Mały miś uczy samodzielności”, „Kubusiowi przyjaciele natury”

-Stworzenie grupy dwujęzycznej.

-Praca w grupach mieszanych, kształtowanie inicjatywności i przedsiębiorczości,

		<p>stwarzanie dzieciom warunków do samodzielnego eksplorowania świata, eksperymentowania, doświadczania.</p> <p>Kontakty z dziećmi z innych przedszkoli, szkół (wzajemne odwiedzanie się, udział w konkursach, zajęciach.</p> <p>-Udział w zajęciach dodatkowych na terenie placówki (zajęcia plastyczne i zajęcia taneczne)</p> <p>-Wykorzystywanie narzędzi TIK (np. magnetofon, rzutnik, laptop, komputer, aparat cyfrowy, urządzenia sterowane dotykem m.in. tablety) w różnych sytuacjach i przy różnych zadaniach. Wykorzystywanie Internetu – oglądanie prezentacji i filmów edukacyjnych, spektaklów teatralnych, zabawy w kodowanie i dekodowanie.</p> <p>Muzeum w Praszce - W 2018 roku kontynuowało cykl pt. Spotkania z Nauką, skierowany do dzieci i młodzieży oraz osób starszych. W jego ramach promowane są różne dziedziny nauki, a wykłady połączone z pokazami i doświadczeniami prowadzili pracownicy naukowcy Uniwersytetu Opolskiego. Z jednej strony daje to możliwość naszej młodzieży do zapoznania się z najnowszymi osiągnięciami różnych dziedzin nauki, z drugiej strony umożliwia bezpośredni kontakt z pracownikami naukowymi. Poprzez udział w tym cyklu wydarzeniach, dzieci i młodzież nabywają nowe kompetencje, a także spotykają się z innowacyjnym podejściem do nauki i alternatywnymi sposobami przekazywania wiedzy. Ponadto Muzeum w Praszce w 2018 roku organizowało warsztaty, towarzyszące prezentowanym w Muzeum wystawom czasowym. Celem warsztatów skierowanych na rozwój umiejętności plastycznych, pobudzenie wrażliwości estetycznej, kształtowanie aktywnych i kreatywnych postaw, a także i poszerzanie wiedzy z dziedziny historii i kultury ludowej wśród uczniów. Ponadto warsztaty sprzyjały integracji i rozwijały umiejętności pracy w grupach. Inną formą działalności Muzeum w Praszce na omawianym polu są wykłady i lekcje muzealne skierowane m.in. Do uczniów różnych szczebli szkół z terenu Gminy Praszka i gmin ościennych oraz dla Seniorów.</p>
<p>Rozwój działań związanych z doradztwem zawodowym oraz promocja kształcenia zawodowego i technicznej, informowanie na temat edukacji zamawianej, rozwój systemu praktyk i staży zawodowych, promocja współpracy z sektorem przedsiębiorstw</p>	<p>3.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – Powiatowy Urząd Pracy; – placówki kształcenia ponadgimnazjalnego; 	<p>SP w Przedmościu - Uczniowie w ramach działań związanych z doradztwem zawodowym podczas wycieczek poznawali pracę leśnika, policjanta, strażaka, bibliotekarki oraz brali udział w konkursach plastycznych dotyczących zawodów.</p> <p>Publiczne Przedszkole nr 2 - Praktyki szkoleniowe i zawodowe współpraca z Uniwersytetem Opolskim, Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji w Opolu, Uniwersytetem Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie oraz II Liceum Ogólnokształcącym im. Janusz Korczaka w Wieluniu (udział uczennic w praktykach w dniach przedsiębiorczości), Zespołem Szkół w Gorzowie Śląskim.</p>

		<p>SP nr 4 - nawiązanie współpracy ze szkołami średnimi na rynku lokalnym (licea ogólnokształcące, technika oraz szkoły branżowe),</p> <ul style="list-style-type: none"> - nawiązanie współpracy z pracodawcami funkcjonującymi na rynku lokalnym (udział młodzieży klasy ósmej w Targach Pracy w Oleśnie, wyjazd do firmy Narzędziownia Pszenica), - udział uczniów klas ósmych w warsztatach zorganizowanych przez doradcę zawodowego, prowadzonych przez pracowników poradnię psychologiczno-pedagogiczną <p>Szkoła w Kowalach - Wybór drogi kształcenia i przyszłego zawodu uczniów, ich przygotowanie do świadomego wyboru szkoły zgodnie z zainteresowaniami i możliwościami, a następnie zawodu odbywa się na zajęciach z doradztwa zawodowego w klasie VII i VIII w wymiarze 10 godzin rocznie dla każdej klasy. Na zajęciach kształtowana jest postawa przedsiębiorczości, dostarczane są informacje o zawodach, wymaganych na rynku pracy, kształtuje się umiejętności pracy w zespole, komunikatywność, zaangażowanie, umiejętność podejmowania decyzji, szacunek do pracy, umiejętność analizowania swoich cech osobowości. Uczniowie odbywają wycieczki do różnych szkół ponadpodstawowych, które pomogą uczniom podjąć decyzję o wyborze szkoły. Zajęcia warsztatowe kształcą umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny), uczą autoprezentacji. Organizowane są spotkania – Targi Pracy w Oleśnie- gdzie uczniowie mieli możliwość poznania nie tylko różnych szkół z naszego powiatu, ale też mieli możliwość poznania przedsiębiorców z naszego terenu.</p>
<p>Opracowanie i realizacja programów pomocy stypendialnej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie niepełnosprawni; uczniowie uzdolnieni, przedwczesnym zakończeniu nauki)</p>	<p>3.1. – Gmina Praszka; – placówki oświatowe;</p>	<p>Opracowano regulamin przyznawania nagród Burmistrza za najlepsze wyniki w nauce i osiągnięcia w konkursach i zawodach. Stypendium Burmistrza otrzymali uczniowie z każdej szkoły podstawowej i gimnazjum .</p> <p>SP nr 2 - stypendium dla 1 ucznia „Marszałkowski Talent”, Marszałek woj. Opolskiego, 3 uczn. w ramach programu „Wspieramy najlepszych II”</p> <p>SP w Kowalach - Uczniowie uzdolnieni są wyróżniani i nagradzani dyplomami, nagrodami książkowymi, medalami, statuetkami, pucharami, a ich rodzice otrzymują listy gratulacyjne. Wyróżnieniem dla nich jest udział w sesji Rady Miejskiej. Uczniowie niepełnosprawni otrzymują pomoc z Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce, organizowany jest dla nich wypoczynek letni –finansowany przez Kuratorium Oświaty.</p>

<p>Wprowadzenie szkoleń, doradztwa oraz innych form podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem kluczowych kompetencji uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy, tj. TIK, matematyczno – przyrodniczych, języków obcych, nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw uczniów (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia oraz wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym (m.in. dla uczniów niepełnosprawnych, uczniów uzdolnionych, zagrożonych przedwczesnym kończeniem nauki)</p>	3.1.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – placówki oświatowe; 	<p>Nauczyciele Szkół biorą udział w szkoleniach w ramach WDN-u, uczestniczą w warsztatach oraz kursach. Stała współpraca z PODN w Kluczborku oraz RCRE w Opolu w zakresie szkoleń i doradztwa metodycznego dla nauczycieli.</p>
<p>Rozwój sprawnego systemu wsparcia rodziny, z uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży, tj.: wzmocnienie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych, rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku</p>	3.2.	<ul style="list-style-type: none"> – Ośrodek Pomocy Społecznej; – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; – organizacje pozarządowe; 	<p>Szkoły realizują programy profilaktyczne m.in.: „Program siedmiu kroków - III Elementarz” „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, Rządowy program „Bezpieczna+”, współpracują z OPS w Praszce.</p> <p>W przedszkolach realizowany jest program „Czyste powietrze wokół nas” i „Czyste Rączki”</p> <p>ZPS w Praszce współpracuje z :</p> <ul style="list-style-type: none"> *Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w: Praszce, Rudnikach, Gorzowie Śl., Krzepicach, Radłowie, Lipiu, *PCPR w Oleśnie, PFRON w Opolu, (programy integrujące środowisko osób niepełnosprawnych oraz spotkania o charakterze informacyjnym), *organizacjami pozarządowymi - Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Praszce, Janko Muzykant w Praszce: <ul style="list-style-type: none"> • pomoc rzeczowa (odzież , obuwie, wyprawka do szpitala, meble)

narkomanii, przestępczości i eliminowania skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży

- możliwość pozyskania środków finansowych w ramach 1 %,
- dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, leków, wizyt u specjalistów, imprez integracyjnych i zawodów sportowych

*zatrudnia psychologa, który na bieżąco rozpoznaje trudności i podejmuje skuteczne działania profilaktyczne (zajęcia terapeutyczne indywidualne i grupowe, kontakty indywidualne z rodzicami) przeciwdziałające przemocy w rodzinie

*ma rzecznika obrony praw dziecka ma terenie placówki.

Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiadając na wyzwania określone w celach strategii w obszarze strategicznym nadal prowadzi działania związane z rozwojem systemu wsparcia rodziny z uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży, a w szczególności wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych, wspieraniem rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi poprzez udzielanie pomocy w formie:

- świadczeń pieniężnych: wypłata zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych, okresowych, stałych, przyznawanie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych oraz świadczeń wychowawczych 500+, stypendiów i zasiłków szkolnych.

- świadczeń niepieniężnych: przyznawanie pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych, przyznawanie gorącego posiłku dla dzieci i osób dorosłych, udzielanie schronienia, sprawianie pogrzebu oraz przyznawanie Karty Dużej Rodziny dla rodzin wielodzietnych, Opolskiej Karty Rodziny i Seniora oraz Kopt Życia.

OPS wspiera także działania na rzecz aktywności lokalnej poprzez udostępnianie pomieszczeń na działanie organizacji pożytku publicznego: Stowarzyszenie „Janko Muzykant”, ZHP Hufiec Praszka.

PSRA „Nasza Szansa” - Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości, który przypada na poniedziałek przed Świętami Wielkanocnymi organizujemy corocznie spotkania pt. „Trzeźwo w przyszłość” z młodzieżą praszowskich szkół tj. Gimnazjum, I Liceum Ogólnokształcące i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1. Celem spotkania jest propagowanie trzeźwego stylu życia, uświadamianie młodzieży jakie niebezpieczeństwa niesie nadużywanie alkoholu, narkotyków i jakie zagrożenia są w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. W tym dniu wspólnie z Policją prowadzimy akcję „Prowadzę jestem trzeźwy”, aby zapobiegać jazdę kierowców po spożyciu alkoholu czy narkotyków. Organizujemy corocznie Ogólnopolski turniej halowej piłki nożnej drużyn abstynenckich o „Puchar Burmistrza Praszki” przez co pokazujemy jak można na trzeźwo bawić się i integrować w środowisku. Jest to również forma współpracy z klubami sportowymi i młodzieżą.

Integracja i aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, tj.: podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień, zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i rehabilitacji, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, rozwijanie form rehabilitacji zawodowej, rozwój opieki rodzinnej i poprawienie standardu w placówkach instytucjonalnych, rozwój systemu wsparcia dla osób bezrobotnych

3.2.

- Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- organizacje pozarządowe;

ZPS w Praszcze - Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych (zabawy integracyjne, warsztaty). W placówce uczniowie korzystają z zajęć wspomagających sprawność ruchową (zatrudnia się 2 fizjoterapeutów – 12 godzin zajęć dziennie).

Ośrodek Pomocy Społecznej - Kieruje osoby wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu do placówki wsparcia dziennego – Środowiskowego Domu Samopomocy w Ganie. Co roku Ośrodek organizuje wieczory wigilijne dla osób chorych, samotnych i bezdomnych oraz zabawy mikołajkowe dla dzieci oraz paczki świąteczne dla dzieci. OPS prowadzi Świetlicę opiekuńczo-wychowawczą dla dzieci i młodzieży z rodzin problemowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajęcia w świetlicy prowadzone są przez wychowawcę zatrudnionego przez OPS w Praszcze. Zajęcia pozwalają dzieciom na wspólne spędzenie wolnego czasu, uzupełnienie wiedzy przygotowującej do zajęć szkolnych, rozwijać talenty w ramach zajęć twórczych i edukacyjno-informatycznych. Wychowankowie świetlicy mają możliwość uczestniczenia w grach ruchowo-sportowych, planszowych, zajęciach manualnych oraz korzystania z x-boxa. W celu oddziaływania profilaktycznego i wychowawczego organizowane są wycieczki i festyny. W 2018 roku OPS w Praszcze przystąpił do projektu „Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja” W 2018 roku projekcie wzięło udział 17 osób wraz z ich rodzinami przeżywającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze. W ramach projektu uczestnicy mieli możliwość skorzystania z grupy samopomocowej, spotykającej się raz w miesiącu oraz z konsultacji psychologicznej w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej. W ramach projektu we wrześniu został zorganizowany wyjazd integracyjny dla rodzin objętych wsparciem. Miał on na celu pokazanie alternatywnej formy spędzania wolnego czasu z rodziną oraz integrację uczestników projektu. W wyjeździe wzięło udział 39osób. Piknik odbył się we wrześniu w Stadninie Koni Bogdańczowicach. W 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Praszcze realizował projekt POWER. Celem głównym projektu jest podniesienie efektywności działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszcze oraz zwiększenie efektywności pracy zatrudnionych pracowników poprzez oddzielenie pracy administracyjnej od pracy socjalnej i usług socjalnych. Projekt jest realizowany w okresie od 01.01.2018 roku do 30.06.2019 roku. W ramach projektu POWER dla Ośrodka Pomocy Społecznej zakupiony został następujący sprzęt: materiały biurowe, 8 zestawów mebli biurowych dla pracowników, 5 sztuk drzwi akustycznych, serwer oraz remont serwerowni, gabloty zewnętrzne, zegarki z pagerem , tabliczki szklane, fototapety, 8 zestawów komputerowych, 3 urządzenia wielofunkcyjne, telefon ze

słuchawką, telefon Panasonic, 3 niszczarki, system alarmowy przywoławczy. W ramach projektu zatrudnionych zostało dwóch pracowników. Pracownik socjalny ds. pierwszego kontaktu oraz pracownik socjalny ds. świadczeń przyznanych decyzją administracyjną. W minionym roku OPS w Praszce zrealizował „I Przystanek Profilaktyczny Stop Uzależnieniom Praszka 2018”. Kampania miała na celu uświadomienie młodzieży w wieku szkolnym negatywnego wpływu na zdrowie i życie uzależnień oraz propagowanie zdrowego i kreatywnego stylu życia. W ramach akcji odbyły się następujące warsztaty: warsztat zumby, warsztat rękodzielniczy, warsztat łucznictwa, warsztat Grupa Liderów Młodzieżowych – w ramach tej aktywności odbyło się spotkanie z psychologiem, mające na celu wzbudzenie w młodzieży kreatywnego myślenia i chęci działania we wszelkiego rodzaju inicjatywach społecznych. Zwieńczeniem I Przystanku Profilaktycznego był wykład w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu, przeprowadzony przez Andrzeja Sowę, byłego narkomana, a aktualnie terapeutę osób uzależnionych.

GKRPA w Praszce - W tym obszarze od wielu lat funkcjonuje w Praszce Świetlica, w której dzieci z rodzin dysfunkcyjnych mogą znaleźć pomoc oraz zjeść posiłek. Tu spotykają się też grupy zagrożone, które korzystają z pomocy terapeutów i psychologa. Ten obiekt jest czynny codziennie od godziny 10.00-21.30. Na miejscu można też skorzystać z biblioteczki fachowej i porozmawiać z osobami, które ukończyły terapie ponadpodstawowe oraz pogłębione oraz utrzymują wieloletnią abstynencję.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Ganie - Wspiera dorosłe osoby niepełnosprawne zamieszkujące teren powiatu oleskiego, które mają trudności związane z prawidłowym funkcjonowaniem w życiu społecznym rodzinnym i zawodowym. W roku sprawozdawczym nasi uczestnicy przyjeżdżali do nas na zajęcia terapeutyczne z gmin: Praszka, Rudniki, Gorzów Śląski oraz Radłowa. Z naszej pomocy w całym 2018 roku skorzystały 55 osób. Placówka zapewnia odwóz i dowóz na zajęcia terapeutyczne. Terapeuci, instruktorzy terapii zajęciowej w swojej pracy wspierani są przez psychologa, pracownika socjalnego oraz rehabilitanta. Rok 2018 to przede wszystkim codzienna praca na rzecz naszych podopiecznych. W czasie zajęć cały zespół pracowniczy uczy podopiecznych samodzielności, wiary we własne możliwości i integrację ze społeczeństwem. Zadanie te realizujemy w formie:

- treningu funkcjonowania w codziennym życiu, w ramach którego uczestnicy doskonalą bądź uczą się samodzielnego jedzenia, mycia się, ubierania, prania, obsługi ADG, prasowania, składania, rozwieszania, dbania o ład i porządek wokół siebie. Ponadto w okresie wiosna-lato-jesień uczestnicy dbają o tereny zielone wokół naszej

			<p>placówki, które sami zakładali,</p> <ul style="list-style-type: none"> - treningu umiejętności interdyscyplinarnych i rozwiązywania problemów w ramach, którego uczestnicy nabywają i doskonalą umiejętności nawiązywania kontaktów, podtrzymywania rozmów, aktywnego słuchania, asertywności, uczenia się odpowiedzialności, współpracy, zasad partnerstwa, rozwiązywania problemów, - treningu spędzania czasu wolnego- uczestnicy poznają różne formy aktywnego wypoczynku takie jak: zawody sportowe, występy, pokazy artystyczne, zajęcia muzyczne, komputerowe, biblioterapię i gry stolikowe, - terapii zajęciowej – w ramach której działa pracownia plastyczna, warsztat techniczny, pracownia ceramiczno-artystyczna, krawiecka oraz „małego artysty”, - poradnictwa psychologicznego – psycholog prowadzi indywidualne i grupowe zajęcia terapeutyczne, - terapii ruchowej – działania profilaktyczne, rehabilitacyjne, zajęcia sportowe i rekreacyjne, które realizowane są na sali rehabilitacyjnej, sali gimnastycznej i boisku, - współpracy z rodziną – realizacja procesu terapeutycznego jest często utrudniona, a czasem niemożliwa bez wsparcia najbliższych, dlatego staramy się zaangażować rodziny naszych podopiecznych w proces terapeutyczny, zapraszając ich na różnego rodzaju uroczystości, spotkania w celu wymiany informacji, konsultacji dot. funkcjonowania naszych podopiecznych, - organizacji spotkań okolicznościowych i integracyjnych – nabywanie i doskonalenie umiejętności organizacyjnych, wcielania się w rolę gospodarzy. <p>Środowiskowy Dom Samopomocy cyklicznie zaprasza dzieci i młodzież ze szkół, przedszkoli i świetlic wiejskich z terenu gminy Praszka na zajęcia pokazowe prowadzone przez naszych podopiecznych pod okiem terapeuty. Dzieci i młodzież mają możliwość zapoznania się z zasadami funkcjonowania naszej placówki, a przede wszystkim mogą poznać osoby z niepełnosprawnością. Dzięki tym zajęciom następuje integracja dzieci i młodzieży z różnymi rodzajami niepełnosprawności.</p>
<p>Podnoszenie świadomości osób/rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym/ seniorów oraz osób niepełnosprawnych o dostępnych formach pomocy i doradztwa specjalistycznego</p>	<p>3.2.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ośrodek Pomocy Społecznej; – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; – organizacje pozarządowe; 	<p>OPS w Praszce – Asystent rodziny w ramach swojej pracy wspiera 15 rodzin w tym 28 dzieci, opracowuje i realizuje plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Praca asystenta jest wielofunkcyjna począwszy od funkcji wsparcia psychiczno-emocjonalnego, poprzez funkcję monitorującą, opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą oraz koordynującą wszelkie działania skierowane na rodzinę. Pracownicy socjalni we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówkami oświatowymi oraz placówkami służby zdrowia i policją podejmują działania mające na</p>

		<p>celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W 2018 roku interesariusze OPS w Praszce w ramach projektu POWER mogli skorzystać z bezpłatnych konsultacji prawnych oraz psychologicznych. W poprzednim roku OPS w Praszce realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020. Program ten współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej i ma on na celu pomoc rodzinom i osobom samotnym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Założeniem projektu jest wsparcie osób/rodzin najbardziej potrzebujących poprzez udzielenie im nieodpłatnej pomocy w formie żywności. Pomoc mogą otrzymywać osoby/rodziny znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i uzyskujące dochód nieprzekraczający 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. W 2018 roku z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa skorzystało 57 środowisk, łącznie 99 osób otrzymało 49 kg żywności przypadających na jedną osobę z rodziny.</p>
<p>Integracja dzieci i młodzieży pełnosprawnej i niepełnosprawnej</p>	<p>3.2. – placówki oświatowe; – organizacje pozarządowe;</p>	<p>SP nr 2 – realizacja Programu Profilaktyczno-Wychowawczego Szkoły, wspieranie akcji na rzecz dzieci niepełnosprawnych. SP nr 3 - stwarzanie warunków w których dzieci pełnosprawne i niepełnosprawne mogą współpracować:</p> <ul style="list-style-type: none"> •sposób komunikowania się •pomoc w przemieszczaniu się na terenie szkoły •pomoc koleżeńska <p>- przygotowanie dzieci i młodzieży do godnego życia w społeczeństwie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> •udział w zajęciach tanecznych – reprezentowanie szkoły podczas imprez szkolnych i środowiskowych (Rajd Rowerowy, Noc Świętojańska) •integracja poszczególnych klas, a także całej społeczności szkolnej poprzez organizowanie imprez środowiskowych tj. Rajd Rowerowy i Kolędowanie <p>-Projekt czytanie w Zespole Placówek Specjalnych w Praszce -Jasełka w Zespole Placówek Specjalnych w Praszce -Akademia Przyszłości</p> <p>SP w Przedmościu - współpraca z Zespołem Placówek Specjalnych w Praszce (rajd pieszy, zbieranie nakrętek), realizacja Programu Wychowawczo- Profilaktycznego Szkoły, stwarzanie warunków, w których dzieci pełnosprawne i niepełnosprawne mogą współpracować. Uczniowie mają możliwość korzystania z oferty edukacyjnej w szkole uwzględniającej zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, rewalidacyjne, gimnastykę korekcyjno- kompensacyjną. Współpraca z M-GOKiS - w zakresie zajęć kulturalnych, sportowych. Udział w przeglądach, konkursach piosenki i Turnieju Mikołajkowym przedszkolaków.</p>

SP w Kowalach – Aspekt związany z wyrównywaniem szans edukacyjnych i integracją młodzieży pełnosprawnej i niepełnosprawnej jest uwzględniony w zakresie wszystkich, skierowanych do uczniów działań realizowanych w szkole, w tym uroczystości szkolne: Święto Pieczonego Ziemniaka, Dzień Chłopca, Dzień Edukacji Narodowej, Święto Odzyskania Niepodległości- obchodzone uroczyście i na sportowo (Turniej Siatkarski z okolicznościowymi medalami), Mikołajki z turniejem tenisowym dla wszystkich uczniów, Wigilia i Spotkania Bożonarodzeniowe, Dzień Babci i Dziadka, zabawa choinkowa, powitanie wiosny- zabawy, konkursy, Dzień Sportu Szkolnego połączony z Dniem Dziecka, dyskoteki z okazji: Dnia Chłopca, Andrzejek- z wróżbami i zabawami, Walentynki, zakończenia roku szkolnego połączona z ogniskiem, wycieczka do Trójmiasta wyjazdy do kina, np., „Dywizjon 303”, cyklicznie do Muzeum w Praszce, wycieczki przedszkolaków na pocztę, salonu fryzjerskiego, urzędu, biblioteki miejskiej, straży miejskiej, różnych zakładów pracy. We wszystkich tych przedsięwzięciach uczestniczą uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniowie z niepełnosprawnościami lub z zaburzeniami rozwoju. Do naszej szkoły w 2018r. uczęszczało dwoje uczniów z upośledzeniem z powodu niedosłuchu, jeden uczeń z Zespołem Aspergera i sześciu uczniów z opiniami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie (w tym jedno dziecko do starszej grupy przedszkolnej). Uczniowie ci mają możliwość korzystania ze zmodyfikowanej oferty edukacyjnej w naszej szkole uwzględniającej: różne formy aktywności, np. zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapię logopedyczną, terapię pedagogiczną, odpoczynek wakacyjny finansowany przez Kuratorium Oświaty, KRUS, wykorzystanie potencjału otoczenia zewnętrznego, w szczególności poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucji pomocy i integracji społecznej, instytucji kultury, indywidualizację pracy z uczniem. Działania związane z wyrównywaniem szans edukacyjnych i integracją mogą być realizowane w ramach: dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć nastawionych na kształtowanie kompetencji kluczowych, w szczególności z wykorzystaniem narzędzi TIK, w formie kółek zainteresowań (SKS, rozwijanie zdolności sportowych w Klubie Sportowym „Iskra”, zajęć dydaktyczno- wyrównawczych z matematyki, warsztatów, projektów edukacyjnych realizowanych przez uczniów, rozbudzających kreatywność i innowacyjność, dodatkowych zajęć pozaszkolnych, w tym wyjazdów i wycieczek edukacyjnych. Trwałość działań związanych z wyrównywaniem szans edukacyjnych zapewniona jest poprzez nabywanie i wykorzystywanie przez nauczycieli nowych kompetencji zawodowych w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych uczniów w

ramach obowiązkowych i dodatkowych zajęć szkolnych poprzez szkolenia, warsztaty, seminaria i inne formy doskonalenia organizowane szczególnie przez Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kluczborku.

ZSP w Strojcu - Integracja dzieci z ZSP w Strojcu z dziećmi a placówek specjalnych Gminy Praszka.

Publiczne Przedszkole nr 1 - W roku szkolnym 2017/2018 do naszego przedszkola uczęszczało 2 dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności ruchowej. natomiast w roku szkolnym 2018/2019 uczęszcza 1 dziecko Uczestniczyły one w codziennym życiu przedszkola oraz realizowały podstawę programową w integracji z dziećmi pełnosprawnymi.

Zespół Placówek Specjalnych - Kwartalnik Wiadomości ZPS-u – gazetka dla rodziców i nauczycieli z propozycjami zabaw dla dzieci, artykułami w których nauczyciele dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem, proponują rozwiązania trudnych sytuacji dydaktyczno-wychowawczych. Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych rówieśników (o zasięgu gminnym, powiatowym, wojewódzkim) oraz rodzin:

- konkurs recytatorski (Kluczbork)
- zawody sportowe (turniej tenisa stołowego Kędzierzyn Koźle, Głubczyce),
- turniej przedszkolaków (Praszka, Opole),
- mini olimpiada sportowa (Praszka),
- konkursy plastyczne (Moja rodzina w kolorach świata, Kartka świąteczna, Las wokół nas),
- festiwale piosenki (Scena integracji – Częstochowa),
- rajdy piesze i rowerowe – 2 razy w roku – okolice Praszki,
- wycieczki krajoznawcze – Muzeum 303 (Napoleon), Kraina Św. Mikołaja (Krasiejów), Teatr Lalki i Aktora (Opole).

Publiczne Przedszkole nr 2 - Udział dzieci z Zespołu Placówek Specjalnych w teatrzykach organizowanych w PP nr 2 oraz w Turnieju Mikołajkowym.

Środowiskowy Dom Samopomocy - Cyklicznie zaprasza dzieci i młodzież ze szkół, przedszkoli i świetlic wiejskich z terenu gminy Praszka na zajęcia pokazowe prowadzone przez podopiecznych pod okiem terapeuty. Dzieci i młodzież mają możliwość zapoznania się z zasadami funkcjonowania placówki, a przede wszystkim mogą poznać osoby z niepełnosprawnością. Dzięki tym zajęciom następuje integracja dzieci i młodzieży z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

<p>Poprawa dostępu do mieszkań chronionych/wspomaganych/ treningowych, rozwój mieszkań serwisowanych dla seniorów, przystosowanie wybranych obiektów komunalnych na potrzeby domów dziennej opieki, także zgodnie z ustaleniami na poziomie OF KNO</p>	3.2.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - Stowarzyszenie OF KNO; 	
<p>Identyfikacja jednostek chorobowych oraz potrzeb zdrowotnych specyficznych dla obszaru, we współpracy na poziomie OF KNO</p>	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - Powiat Oleski; - Stowarzyszenie OF KNO; - jednostki ochrony zdrowia; 	
<p>Udział w budowaniu i realizacji kompleksowych populacyjnych programów profilaktycznych skierowanych do różnych grup docelowych (dzieci i młodzież, osoby aktywne na rynku pracy, kobiety w okresie prokreacyjnym, seniorzy), w tym we współpracy na poziomie OF KNO</p>	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - Powiat Oleski; - Stowarzyszenie OF KNO; - jednostki ochrony zdrowia; 	<p>M-GOKiS - Realizacja od 2015 roku Gimnastyki rehabilitacyjnej dla pań w Domu Kultury. Wynajem pomieszczeń Domu Kultury na spotkania, prezentacje prozdrowotne. Działająca przy M-GOKiS w Praszce Sekcja Morsów "Renifer Praszka" promuje Gminę podczas zlotów i wyjazdów, zachęca do zdrowego trybu życia, krwiodawstwa. Podjęta przez Gminę Praszka inwestycja w programie rewitalizacji Gminy remontu Pływalni Krytej (otwarcie w 2020 roku) stwarza możliwość znacznego poszerzenia oferty prozdrowotnej dla mieszkańców.</p> <p>SP nr 2 - Realizacja programów profilaktycznych m.in. „Porcja pozytywnej energii” „Od grosika do złotówki” „Nie pal przy mnie proszę” „Radosny uśmiech- radosna przyszłość” „Znajdź właściwe rozwiązanie”- profilaktyka palenia tytoniu , „Śniadanie daje moc” Ratujemy i uczymy ratować!</p> <p>Publiczne Przedszkole nr 2 - Programy cykliczne: Czyste powietrze wokół nas, Moje dziecko idzie do szkoły.</p> <p>SP w Przedmościu - Realizacja programów profilaktycznych: „Radosny uśmiech- radosna przyszłość”, „Śniadanie daje moc”, Ratujemy i uczymy ratować”</p>

3.5. Obszar strategiczny nr 4. Infrastruktura techniczna i środowisko

Tabela 4 Obszar strategiczny nr 4 – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Przygotowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Praszka	4.1.	– Gmina Praszka;	Gmina Praszka posiada opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
Głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	4.1.	– Gmina Praszka;	M-GOKiS – Zastosowano solarowe źródła energii na terenie Boiska ORLIK. Przyłączono Halę Sportową i Pływalnię do sieci gazu ziemnego.
Głęboka modernizacja energetyczna w sektorze mieszkaniowym, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	4.1.	– wspólnoty mieszkaniowe; – mieszkańcy;	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strojcu
Głęboka modernizacja energetyczna w przedsiębiorstwach i gospodarstwach rolnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	4.1.	– gospodarstwa rolne; – Lokalna Grupa Działania Górna Proсна;	

Promocja i wykorzystanie energii odnawialnej, w tym przede wszystkim energii słonecznej, biomasy, energii wiatrowej, energii geotermalnej	4.1.	<ul style="list-style-type: none"> – podmioty prywatne, w tym przedsiębiorcy i rolnicy oraz gospodarstwa domowe; – Lokalna Grupa Działania Górna Prosna; 	Lokalna Grupa Działania Górna Prosna - Wyjazd informacyjno-edukacyjno-integracyjny, Cel wyjazdu: Wpływ oddziaływań środowiskowych na obiekty zabytkowe. Wyjazd zawierał wykład nt „Wpływ oddziaływań środowiskowych na obiekty zabytkowe”
Edukacja i zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym w zakresie OZE	4.1.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – organizacje pozarządowe; 	Szkoły Podstawowe w Praszce – realizują programy i działania ekologiczne m.in. coroczne sprzątanie świata, realizacja programów ekologicznych m. in. wycieczka z realizacją ścieżki ekologicznej. -propagowanie postaw ekologicznych poprzez działania w ramach szkolnego -koła LOP (tj. zbiórka plastikowych korków, baterii, makulatury i puszek)
Kontynuacja działań porządkujących gospodarkę wodno-ściekową, w tym inwestycje w infrastrukturę sieciową i przydomowe oczyszczalnie ścieków	4.2.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa; – gospodarstwa domowe; 	Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Kowale – ul. Spacerowa
Uporządkowanie stosunków melioracyjnych	4.2.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa; 	Konserwacja rowów melioracyjnych w Praszce, Sołtysach, Kowalach i Wierzbii - 3675 m
Kontynuacja działań porządkujących gospodarkę odpadami oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie przyjaznego środowisku gospodarowania odpadami	4.3.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa; 	Zakup koparko - ładowarki na PSZOK w Kowalach

<p>Uczestnictwo w procesach planowania, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej dla potrzeb przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym i antropogenicznym, monitoring zagrożeń naturalnych i alarmowania</p>	4.4.	– Gmina Praszka;	<p>M-GOKiS - Stały monitoring obiektów: Dom Kultury i Hala Sportowa. Wynajem Agencji Ochrony na imprezy plenerowe organizowane przez M-GOKiS. Częste koordynowanie inicjatyw społecznych przez M-GOKiS wraz z przejęciem odpowiedzialności za przebieg wydarzenia.</p>
<p>Wyposażenie jednostek OSP w specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy dla przeciwdziałania i likwidacji skutków katastrof oraz doskonalenie procesów ratowniczo-gaśniczych OSP</p>	4.4.	<p>– Gmina Praszka; – Ochotnicze Straże Pożarne;</p>	<p>OSP - Zakupiono samochody i sprzęt dla jednostek OSP w 2018 r. W dniu 1 maja br. został wprowadzony do podziału bojowego samochód gaśniczy GBA 2,5/2,4 typu Man/VW dla OSP Skotnica zakupiony ze środków Gminy Praszka. Ponadto w bieżącym roku zakupiono ze środków Gminy Praszka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - węże tłoczne W52, W42, wkładki do butów typu Strażak, kominiarki, rękawice specjalne, linkę ratowniczą, smok ssawny, łopaty i szpadle, sorbenty i płyny do neutralizacji plam olejów na drogach publicznych. - w bieżącym roku ze środków MSW zakupiono dla OSP Gana – bramę garażową - 1 szt., oraz dla OSP Wierzbie zakupiono 6 szt. węży tłocznych OSW W52. <p>Jednostki OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego otrzymały w bieżącym roku dotacje finansowe z budżetu państwa i wykorzystały je w następujący sposób:</p> <p>OSP Praszka - zakupiono nożyce do zestawu hydraulicznego Lukas P650 - 1 szt. + dotacja ze środków ochrony przeciwpożarowej Gminy Praszka.</p> <p>OSP Kowale – wykonano remont instalacji oddymiającej i wykonanie nawierzchni posadzki.</p> <p>OSP Stojec - zakupiono:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aparat powietrzny Auer 1 kpl. Radiotelefon przenośny 2 szt. <p>OSP Przedmość - zakupiono:</p> <ul style="list-style-type: none"> 3 kpl. ubrań UPS 4 pary rękawic specjalnych 2 pary butów gumowych 3 szt. kominiarek

<p>Wdrażanie rozwiązań teleinformatycznych na potrzeby bezpieczeństwa publicznego oraz budowy systemów wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania i zarządzania nimi</p>	4.4.	<ul style="list-style-type: none"> - Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy; - Państwowa Straż Pożarna; - Województwo Opolskie; 	<p>W bieżącym roku Gmina Praszka pozyskała dotację z Funduszu Sprawiedliwości na wyposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych jako sprzęt niezbędny dla zapobiegania lub zmniejszania negatywnych skutków przestępstw, w szczególności przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji zakupiono:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dla OSP Praszka – rozpieracz ramieniowy do zestawu hydraulicznego Lukas P650 i parawan do osłony miejsca wypadku i zasłaniania ofiar wypadków. -dla OSP Kowale - zestaw uniwersalnych podpór i klinów do stabilizacji pojazdów i poduszkę pneumatyczną V31 32-34 t. -dla OSP Strojec - zestaw uniwersalnych podpór i klinów do stabilizacji pojazdów i latarki akumulatorowe 4 szt. -dla OSP Przedmość - automatyczny defibrylator zewnętrzny AED oraz torbę medyczną R1 z wyposażeniem, deską i szynami. <p>Torba medyczna OSP R1 z wyposażeniem, deską i szynami jaką dotychczas użytkowała OSP Przedmość została przekazana do OSP Wierzbie.</p>
<p>Uczestnictwo w procesach planowania, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej dla potrzeb zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwa publicznego</p>	4.4.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; 	<p>OSP - W bieżącym roku planowany jest zakup średniego samochodu ratownictwa technicznego dla OSP Praszka.</p>
<p>Wdrożenie programów edukacyjnych w zakresie sytuacji kryzysowych i miejscowych zagrożeń ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń wynikających z nagłych zjawisk pogodowych, zagrożeń komunikacyjnych oraz zagrożeń pożarowych</p>	4.4.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - Ochotnicze Straże Pożarne; 	<p>Szkoły prowadzą działania edukacyjne i programy edukacyjne, uczniowie szkoły biorą udział w konkursach wiedzy pożarniczej i udzielaniu pierwszej pomocy. Ponadto w szkołach prowadzone są ćwiczebne alarmy przeciwpożarowe i ewakuacje.</p>
<p>Budowa, rozbudowa, przebudowa, modernizacja, remont dróg i obiektów inżynierskich, w tym budowa obwodnicy Praszki</p>	4.5.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - Powiat Oleski; - Województwo Opolskie; 	<p>Przebudowa ul. Spacerowej w Kowalach, współpraca z GDDKiA w Opolu w sprawie budowy obwodnicy Praszki.</p>
<p>Budowa, rozbudowa, przebudowa, modernizacja, remont infrastruktury drogowej</p>	4.5.	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Praszka; - Powiat Oleski; 	<p>Budowa odcinka oświetlenia drogowego w Ganie; Montaż opraw oświetleniowych na terenach wiejskich (Aleksandrów, Wierzbie, Szyszków, Przedmość) i w Praszce;</p>

towarzyszącej, w tym ciągów pieszych, rowerowych, pieszorowerowych, parkingów i oświetlenia dróg		– Województwo Opolskie;	Realizacja projektu partnerskiego: Budowa drogi rowerowej Aleksandrów – Praszka o długości ok. 5 km ze środków Unii Europejskiej w ramach PRO WO.
Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym m.in. poprzez rozwój urządzeń sterowania ruchem drogowym oraz infrastruktury bezpieczeństwa ruchu drogowego	4.5.	– Gmina Praszka; – Powiat Oleski; – Województwo Opolskie;	
Utwardzenie dróg gruntowych oraz modernizacja i poprawa stanu dróg transportu rolnego	4.5.	– Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;	Bieżące utrzymanie dróg gminnych i wewnętrznych.
Opracowanie i wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji/ Gminnego Programu Rewitalizacji	4.6.	– Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;	Opracowano Lokalny program Rewitalizacji Gminy Praszka na lata 2017 – 2023.
Rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie budynków, budowli, układów urbanistycznych i ruralistycznych i w miarę możliwości nadawanie im nowych funkcji, w tym społecznych, kulturalnych, czy gospodarczych	4.6.	– Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;	Realizacja projektu pn. "Rozbudowa i przebudowa pływalni krytej w Praszce – rewitalizacja zdegradowanego budynku przywracająca i podtrzymująca jego funkcje", ze środków Unii Europejskiej w ramach PRO WO - budowa

<p>Rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie, a także adaptacja na cele kulturalne obiektów zabytkowych i cennych dla dziedzictwa historii i kultury (np. uporządkowanie i oznaczenie Cmentarza Żydowskiego) oraz zakup trwałego wyposażenia oraz konserwacja i zabezpieczenie muzealiów, archiwaliów i innych zabytków ruchomych</p>	4.6.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa; – związki wyznaniowe; 	<p>Muzeum w Praszce - na bieżąco dbało o estetykę ogrodu muzealnego oraz wokół zabytkowego taboru kolejki wąskotorowej. Prezentacja zabytkowego taboru kolejki wąskotorowej usytuowanego w przestrzeni publicznej, jaką stanowi dostępny dla zwiedzających ogród muzealny, podnosi walory turystyczne miejsca oraz prowadzi do upowszechniania się wiedzy na temat historii naszego regionu i jego dziedzictwa kulturowo-historycznego. Muzeum w Praszce w 2018 roku wykonywało także prace mające na celu podniesienie estetyki zwiedzanych wystaw stałych.</p> <p>Podopieczni ŚDS w Ganie pod opieką terapeutów dbają o ład i estetykę otaczającego terenu. Pielęgnowujemy wcześniej zasadzoną roślinność. Co roku staramy się upiększać nasze otoczenie poprzez nowe nasadzenia drzew i krzewów.</p> <p>Obowiązkiem Gminy jest opracowanie raz na cztery lata programu opieki nad zabytkami. W 2017 r. został opracowany Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Praszka na lata 2017-2020, zatwierdzony Uchwałą Nr 247/XXXI/2017 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 28 listopada 2017 roku. Program zawiera zabytki jakie posiadamy na terenie miasta i gminy oraz ich stan zachowania, a także wskazuje kierunki, w jaki sposób należy o nie dbać i które w pierwszej kolejności powinny być remontowane czy zabezpieczone przed dewastacją. W 2018r. opracowano dokumentację konserwatorską zabytkowego cmentarza w Przedmościu.</p>
<p>Współpraca w zakresie realizacji projektów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej, w tym na forum OF KNO</p>	4.7.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa; – Stowarzyszenie OF KNO; – Lokalna Grupa Działania „Górna Proсна”; 	<p>Uczniowie Szkół korzystają z wystaw i ekspozycji prezentujących bioróżnorodność Gminy Praszka.</p>
<p>Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i przyrody</p>	4.7.	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa; – LGD „Górna Proсна”; 	<p>Corocznie przekazywane są z budżetu Gminy środki finansowe na działania i programy edukacyjne realizowane przez Szkoły Podstawowe.</p>

Współpraca w zakresie opracowania spójnej koncepcji szlaków, tras i ścieżek turystycznych/ rowerowych/ pieszych/konnych/ wodnych etc. oraz ich wytyczenie budowa/modernizacja/ uporządkowanie/oznakowanie, jak również promocja, m.in. w celu racjonalnego korzystania z zasobów z poszanowaniem potrzeb środowiska naturalnego

4.7.

- Gmina Praszka;
- Powiat Oleski;
- Gminy Powiatu Oleskiego;
- jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;
- Stowarzyszenie OF KNO;
- Lokalna Grupa Działania „Górna Proсна”;
- organizacje pozarządowe;

Od 2015 roku **M-GOKiS** organizuje sportowo-edukacyjną imprezę rowerowo- pieszą "Szlakiem Wieluńskiej Kolejki Wąskotorowej" integrującą mieszkańców Gminy Praszka i powiatu wieluńskiego.

Muzeum w Praszce stanowi jeden z podstawowych elementów turystyczno-krajoznawczych na mapie Gminy Praszka. W 2018 roku uczestnicy XIV Ogólnopolskiego i V Międzynarodowego Seminarium Numizmatycznego zwiedzali Praszkę i okolicę zapoznając się z historią i zabytkami naszej Gminy. Ponadto w ubiegłym roku pracownicy Muzeum w Praszce prezentowali zabytki Praszki gościom z Holandii. Dyrektor Muzeum utrzymuje kontakt z PTTK Oddziałem w Sieradzu oraz z oddziałami tej organizacji na terenie Województwa opolskiego.

3.7. Obszar strategiczny nr 5. Zarządzanie w samorządzie

Tabela 5 Obszar strategiczny nr 5 – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Wykonanie
Udział w tworzeniu systemów monitorowania procesów społeczno-gospodarczych w województwie oraz udział w tworzeniu instytucjonalnego zaplecza analitycznego dla zarządzania rozwojem, w tym w tworzeniu obserwatorium rozwoju regionu (regionalnego obserwatorium terytorialnego)	5.1.	– Gmina Praszka;	GKRPA w Praszce W 2018 roku korzystano ze specjalistycznych szkoleń organizowanych przez fachowców z poszczególnych przydatnych w pracy dziedzin. Min. rozmowa z trudnym klientem, znowelizowane przepisy o środkach przymusu bezpośredniego czy zagrożenia terrorystyczne i zarządzanie kryzysowe w gminie. Ponadto uczestniczono w szkoleniu zorganizowanym przez Ministerstwo Cyfryzacji w zakresie nowego programu ewidencji pojazdów CEPIK 2,0. Uczestniczono w międzynarodowym szkoleniu UPC ADAPT, które dotyczyło nowoczesnej profilaktyki. Członkowie stowarzyszeń abstynenckich odbyli szkolenie z zakresu pomocy osobom w potrzebie pod nazwą „Skuteczna profilaktyka” a członkowie Gminnej Komisji ds. RPA szkolenie z zakresu nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz ochrony danych osobowych. Wszystkie ukończone szkolenia zostały potwierdzone stosownymi certyfikatami.
Udział w tworzeniu instrumentów i systemów zarządzania przestrzenią i informacjami o przestrzeni województwa	5.1.	– Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;	
Sukcesywne opracowywanie dokumentów zagospodarowania przestrzennego	5.1.	– Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;	Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Praszka uchwalone przez Radę Miejską w Praszce Uchwałą nr 168/XVII/2000 z dnia 27.06.2000 r. W roku 2013 podjęto Uchwałę nr 250/XXVIII/2013 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 25 kwietnia 2013 r w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Praszka. Wyżej wymienione plany i studium w 2018 roku zostały poddane ocenie poprzez podjęcie Uchwały nr 298/XXXVII/2018 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów

			zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Praszka. Po dokonaniu analizy planów i studium podjęto Uchwałę nr 299/XXXVII?2018 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie odstąpienia od sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Praszka uchylając uchwałę z 25 kwietnia 2013 r. nr 250/XXVIII/2013 r. Rady Miejskiej w Praszce.
Przygotowywanie i wdrażanie dokumentów programowych	5.1.	– Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;	
Rozwijanie e-administracji	5.1.	– Gmina Praszka; – jednostki pomocnicze gminy – sołectwa;	M-GOKiS - Rezerwacja i sprzedaż biletów do Kina "Polonez" w Praszce wg współpracy z Opolskim Kinem Objazdowym poprzez możliwość internetowej rezerwacji i kupna biletów na dany seans. Aktywna strona internetowa, profil na Facebooku (Kultura, Sport). Gmina Praszka – Urząd Miejski przystąpił do projektu "Urzędy dostępne on-line" przewidzianym do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.
Szkolenia zawodowe i inne formy rozwoju zawodowego pracowników administracji samorządowej i udział w procesie budowy systemu kształcenia kadr dla zarządzania rozwojem regionu	5.2.	– Gmina Praszka;	Pracownicy Urzędu uczestniczą w specjalistycznych szkoleniach i konferencjach z zakresu prowadzonych spraw oraz nowelizacji przepisów prawnych. Kadra administracji M-GOKiS korzysta z programów komputerowych. Pracownicy na bieżąco korzystają ze szkoleń w tematyce pełnionych funkcji.
Udział w procesach rozwojowych realizowanych na poziomie Obszaru Funkcjonalnego Kluczbork-Namysłów-Olesno	5.4.	– Gmina Praszka;	Współpraca w realizacji projektów inwestycyjnych, obecnie realizacja budowy drogi rowerowej Aleksandrów – Praszka o długości ok. 5 km finansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach PRO WO na lata 2014-2020 w ramach projektu partnerskiego.
Udział w procesach lobbingowych na rzecz obszaru i regionu, czy rozwój współpracy i partnerstw krajowych i międzynarodowych	5.4.	– Gmina Praszka;	M-GOKiS - Współpraca z jednostkami samorządowymi z terenu powiatu oleskiego i województwa opolskiego, ośrodkami kultury i sportu. Podtrzymywanie współpracy partnerskiej z mieszkańcami Mutterstadt.

Zatwierdzam

Praszka, dnia